

KURSBESKRIVNING		Blankett nr:
Högskolan på Åland, Pb 1010	Uppgjord av: Erika Johansson	Godkänd av:
AX-22111 MARIEHAMN	Rev.nr: 2	Datum:

Institution Fakulteten för examensinriktad utbildning och forskning		
Utbildningsprogram Vård	Inriktning	
Studiehelhet Yrkesstudier	Ämnesområde Medicinsk vetenskap	
Kursnamn Kirurgi och akutsjukvård	Kurskod V130603	
Kursnamn på engelska Surgical care and emergency medicine	Omfattning 7,5 sp	
Mål	<p>Studera kan efter avslutad kurs</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förklara symtom och förlopp utifrån patofysiologiska förändringar vid vanligt förekommande kirurgiska symtom och sjukdomstillstånd samt diagnostisering, behandling, komplikationer och eftervård av dessa - Beskriva och motivera omvårdnad vid vanligt förekommande kirurgiska symtom och sjukdomstillstånd - Förklara generell pre-, per- och postoperativ omvårdnad - Reflektera över patientens och närståendes sårbarhet i samband med akut sjukdom och/eller kirurgiska symtom och sjukdomstillstånd - Redogöra för behandlingsprinciper vid kirurgiska sår, sårinfektioner och sårdrän - Redogöra för olika vårdtekniska moment (administrera blodprodukter, sätta näsmagsond och ge enteral näringstillförsel, hantera central venkateter och subcutan venport, epidural smärtlindring, rensugning av luftvägarna, stygnborttagning, sårvård) samt kunna förklara dess praktiska tillämpning och redogöra för komplikationer - Förklara orsak och verkan till syrabasbalans- och vätskebalansrubbningar samt vanligt förekommande behandlingsstrategier vid dessa rubbningar - Redogöra för tecken på blödning samt principer för vätskesättning vid blödning inklusive administrering av blodprodukter - Förklara och tillämpa principerna för bedömning, åtgärder och prioritering av svårt sjuka patienter/traumasituationer i enlighet med ATSS 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Ange principer för sjukvårdens lokala och nationella katastroforganisation - Beskriva hur komplementära behandlingsmetoder (t ex akupunktur, kiropraktik och massage) kan vara ett komplement till den traditionella vården
Innehåll	Kursen omfattar patofysiologi, symtom, diagnostik, behandling, omvårdnad och prognos samt prevention och rehabilitering vid vanligt förekommande kirurgiska symtom och sjukdomstillstånd i hjärta och kärl, andningsorgan, mag-tarmkanal, njurar, urinvägar samt endokrina organ. I kursen ingår även allmänna principer för prioritering, diagnostisering och behandling inom akut- och katastrofmedicin. I kursen ingår praktiska övningar motsvarande 3,5sp samt tillämpad farmakologi motsvarande 0,5sp.
Arbetsformer	Föreläsningar. Grupparbete. Studiebesök. Praktiska övningar. Tentamen.
Omfattning och närvaroskyldighet	Obligatorisk närvaro vid praktiska övningar, grupparbete och studiebesök. Obligatorisk närvaro kan även förekomma i andra delar i kursen, vilket ansvarig lärare meddelar om i samband med kursstart.
Max gruppstorlek	Max 8 i samband med praktiska övningar och grupparbete.
Kurslitteratur och studiematerial	<p>Almås, H. (Red). (2002). <i>Klinisk omvårdnad 1</i>. Stockholm: Liber. s. 65-337 (Smärta; Omvårdnad av patienter med störningar i kroppstemperaturen; Sjuksköterskans ansvar vid några undersökningar och behandlingar på röntgenavdelningen; Allmän preoperativ omvårdnad; Peroperativ omvårdnad; Allmän postoperativ och posttraumatisk omvårdnad; Omvårdnad vid dagkirurgisk behandling; Generell onkologisk omvårdnad; Omvårdnad vid bröstcancer; Omvårdnad vid störningar i lungfunktionen), 366-409 (Omvårdnad vid skada/efter operation i bröstkorgen; Omvårdnad i samband med respiratorbehandling och användning av artificiella luftvägar), 446-467 (Omvårdnad vid cirkulationssvikt), 488-575 (Transfusionsbehandling; Omvårdnad vid nutritionsproblem; Omvårdnad vid sjukdomar i mag-tarmkanalen; Omvårdnad vid sjukdomar i gallvägar och lever, Omvårdnad vid svikt i bukspottskörtelns exokrina funktion). (427s).</p> <p>Almås, H. (red.). (2002). <i>Klinisk omvårdnad 2</i>. Stockholm: Liber. s. 576-606 (Omvårdnad vid sjukdomar och rubbningar i urinvägarna och de manliga könsorganen), 629-710 (Omvårdnad vid stomi; Omvårdnad vid skador i rörelseapparaten; Omvårdnad vid amputation), 744-778 (Neurokirurgisk omvårdnad), 980-1010 (Bensår; Omvårdnad vid brännskador) (179s).</p> <p>Andersson, R., Jeppsson, B., Lindholm, C., Rydholm, A & Ulander, K. (Red.). (2004). <i>Kirurgiska sjukdomar</i>. Lund: Studentlitteratur. (460s).</p> <p>Andrén-Sandberg, Å. (2005). <i>Innan bakjouren kommit. 2. uppl</i>. Lund: Studentlitteratur. (166s).</p> <p>Bjuväng, A., Kjellberg, M., Rehle, M. & Åkesson, U. (2006). <i>Klinisk kemi och klinisk fysiologi. 3. uppl</i>. Lund: Studentlitteratur. (232s).</p> <p>Jacobson, B. (2003). <i>Teknik i praktisk sjukvård, s. 9-58 (Säker sjukvård & Elektrisk säkerhet), 133-170 (Medicinska bilder)</i>. Lund:</p>

Studentlitteratur. (88s).

Lindholm, C. (2003). *Sår. 2. uppl.* Lund: Studentlitteratur.

Raadu, G. (2008). *Författningshandbok. För personal inom hälso- och sjukvård*. Stockholm: Liber. Avdelning 19: Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 1989:38) om blodgivning, blodtransfusion mm. (8s).

Vårdhandboken. [www]. Hämtat 03.05.10.
<http://www.vardhandboken.se/> Kap: Central venkateter; Enteral nutrition; Inläggning av sonder; Medicinsktekniska produkter; Operationsvård; Parenteral nutrition; Smärtbehandling via epidurala och intratekala katetrar; Stomi; Subcutan venport; Sårbehandling; Trakeostomi; Transfusion av blodkomponenter.

Referenslitteratur

Att förebygga infektion i sjukvården II - ett kunskapsunderlag. (2006). Stockholm: Socialstyrelsen. Alternativt [www]. Hämtat 28.03.06
<http://www.socialstyrelsen.se/NR/rdonlyres/ECE8175D-45BD-4039-A2AD-E49292A2BC60/5483/200612312.pdf>

Björkman, E. & Karlsson, K. (2001). *Medicinsk teknik för sjuksköterskor, 2 uppl.* Lund: Studentlitteratur.

Halldin, M. & Lindahl, S. (Red.). (2005). *Anestesi*. Stockholm: Liber

Järhult, J & Offenbartl, K. (2006). *Kirurgiboken. 4. uppl.* Stockholm: Liber.

Landstingsförbundet och svenska kommunförbundet (2002). *Handbok för hälso- och sjukvårdspersonal*. [www]. Hämtat 28.3.07
<http://www.sjukvardsradgivningen.se/handboken/>

Larsson, A. & Rubertsson, S. (Red.) (2005). *Intensivvård*. Stockholm: Liber.

Lenquist, S. (2002). *Katastrofmedicin*. Stockholm: Liber.

Selin-Törnqvist M. (1998). *I behov av intensiv omvårdnad. 3. uppl.* Stockholm: Natur och Kultur.

Simonsen, T., Aarbacke, J. & Hasselström, J. (2002). *Illustrerad farmakologi 2*. Stockholm: Natur och Kultur.

Smeltzer, S. & Bare, B. (2004). *Brunner & Suddath's Textbook of medical-surgical nursing*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Wikström, J. (2006). *Akutsjukvård: handläggning av patienter med akut sjukdom eller skada*. Lund: Studentlitteratur.

Undervisningsmaterial
(högskolan
tillhandahåller)

Examination

Praktiska övningar. Tentamen.

Bedömning	U, G, VG
Dokumentering	Kursvitsord noteras i studiekort.
Förkunskaper	Samtliga kurser från termin 1 och 2 samt Patofysiologi 7,5 sp och Medicinsk vård och omvårdnad 15 sp från termin 3.
Övrigt	Samtliga obligatoriska förkunskapskrav skall vara godkända inom de senaste 5 åren.